

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر

سال دوازدهم، شماره ۳۹
پاییز ۱۳۹۱، صفحات ۱۹۴-۱۷۳

وحید شجاعی^۱

فرشاد تجاری^۲

بهاره سلیمانی تپه‌سری^۳

مرتضی دوستی^۴

برنامه‌ریزی راهبردی توریسم ورزشی استان مازندران^۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۰/۰۷/۰۶

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۹/۰۹/۲۲

چکیده

توریسم به طور عام و توریسم ورزشی به طور خاص با دارا بودن ویژگی صنعت پاک، یکی از منابع درآمدزایی برخی از کشورها قلمداد می‌گردد. بدیهی است که به منظور بهره‌برداری از این حوزه از صنعت ورزش، مدیران و دست‌اندرکاران نیازمند برنامه‌ریزی دقیقی در سطح استراتژیک و عملیاتی هستند، موضوعی که در استان مازندران به ندرت به آن پرداخته شده است. هدف

E-mail: shojaei.vahid@yahoo.com

۱- عضو هیأت علمی گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری.

E-mail: farshad.tojari@gmail.com

۲- دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

E-mail: soleymani.bahare@yahoo.com

۳- عضو باشگاه پژوهشگران جوان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری.

E-mail: farshad.tojari@gmail.com

۴- عضو هیأت علمی گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه مازندران.

۵- این مقاله مستخرج از طرح پژوهشی با حمایت مادی و معنوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری می‌باشد.

از تحقیق حاضر، شناسایی و الویت‌بندی نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات و به دنبال آن تحلیل استراتژی SWOT برای برنامه‌ریزی استراتژیک صنعت توریسم ورزشی استان مازندران می‌باشد. بدین منظور ۸۹ نفر از مدیران ارشد اجرایی ورزش استان، مدیران، راهنمایان و افراد مطلع امور گردشگری، کارشناسان ورزشی و نیز خبرگان مدیریت ورزشی که به صورت غیر تصادفی به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شده بودند، پرسشنامه تنظیمی مرتبط با موضوع تحقیق را به طور داوطلبانه تکمیل نمودند. نتایج حاصل از آزمون دوجمله‌ای نشان داد که متغیرهای شناسایی شده وابسته به عامل‌های نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات به ترتیب ۱۳، ۲۹، ۲۰ و ۲۳ مورد بوده‌اند. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون فریدمن نشان داد که شرایط مساعد آب و هوایی و سیستم حمل و نقل به ترتیب به عنوان با اهمیت‌ترین و کم اهمیت‌ترین نقطه قوت و عدم برگزاری مسابقات و تورنمنت‌های بین‌المللی ورزشی با کیفیت مطلوب در استان و امنیت گردشگران ورزشی به عنوان با اهمیت‌ترین و کم اهمیت‌ترین نقطه ضعف محسوب می‌شوند. مساعد بودن زمینه برگزاری جشنواره‌های ورزشی بومی- محلی در استان و بالا بودن قدرت ریسک‌پذیری جهت ورود به این صنعت در استان به عنوان با اهمیت‌ترین و کم اهمیت‌ترین فرصت‌ها تلقی شده و در مقابل، عدم اعمال نظارت موثر بر روند توسعه صنعت توریسم ورزشی در استان و عدم تدوین برنامه ریزی جامع جهت طراحی، ساخت و نگهداری اماکن و فضاهای ورزشی در استان به عنوان با اهمیت‌ترین و کم اهمیت‌ترین تهدیدات محسوب می‌شوند. نتیجه کلی تحقیق نشان داد که با شناسایی حوزه‌های چهارگانه توریسم ورزشی، می‌توان با تدوین استراتژی‌های مطلوب به توسعه این رشته در استان کمک نمود. برخی از این استراتژی‌ها عبارتند از: بهره‌گیری از توانمندی‌های نیروی انسانی بومی، برقراری ارتباط مستمر با شهرها و کشورهای همسایه جهت انجام رویدادها، مسابقات و... توسعه و رونق ورزش‌های آبی جهت ورزش قهرمانی و همگانی، ایجاد رویه‌های مناسب جهت پرهیز از اشاعه تهاجم و تقابل فرهنگی، ایجاد نگرش‌های اقتصادی مبتنی بر آینده دور جهت ثبات و رونق بازار، توجه به لزوم رقابت با رقبای منطقه‌ای و بین‌المللی با تدوین برنامه‌های دوربرد، توریسم به طور عام و توریسم ورزشی به طور خاص با دارا بودن ویژگی صنعت پاک، یکی از منابع درآمدزایی برخی از کشورها قلمداد می‌گردد. بدیهی است که به منظور بهره‌برداری از این حوزه از صنعت ورزش، مدیران و دست‌اندرکاران نیازمند برنامه‌ریزی دقیقی در سطح استراتژیک و عملیاتی هستند، موضوعی که در استان مازندران به ندرت به آن پرداخته شده است. هدف از تحقیق حاضر، شناسایی و الویت‌بندی نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات و به دنبال آن تحلیل استراتژی SWOT برای برنامه‌ریزی استراتژیک صنعت توریسم ورزشی استان مازندران می‌باشد. بدین منظور ۸۹ نفر از مدیران ارشد اجرایی ورزش استان، مدیران، راهنمایان و افراد مطلع امور گردشگری، کارشناسان ورزشی و نیز خبرگان مدیریت ورزشی که به صورت غیر تصادفی به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شده بودند، پرسشنامه تنظیمی مرتبط با موضوع تحقیق را به طور داوطلبانه تکمیل نمودند. نتایج حاصل از آزمون دوجمله‌ای نشان داد که متغیرهای شناسایی شده وابسته به عامل‌های نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات به ترتیب ۱۳، ۲۹، ۲۰ و ۲۳ مورد بوده‌اند. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون فریدمن نشان داد که شرایط مساعد آب و هوایی و سیستم حمل و نقل به ترتیب به عنوان با اهمیت‌ترین و کم اهمیت‌ترین نقطه قوت و عدم برگزاری مسابقات و تورنمنت‌های بین‌المللی ورزشی با کیفیت مطلوب در استان و امنیت گردشگران ورزشی به عنوان با اهمیت‌ترین و کم اهمیت‌ترین نقطه ضعف محسوب می‌شوند. مساعد بودن زمینه برگزاری جشنواره‌های ورزشی بومی- محلی در استان و بالا بودن قدرت ریسک‌پذیری جهت ورود به این صنعت در استان به عنوان با اهمیت‌ترین و کم اهمیت‌ترین فرصت‌ها تلقی شده و در مقابل، عدم اعمال نظارت موثر بر روند توسعه صنعت توریسم ورزشی در استان و عدم تدوین برنامه ریزی جامع جهت طراحی، ساخت و نگهداری اماکن و فضاهای ورزشی در استان به عنوان با اهمیت‌ترین تهدیدات محسوب می‌شوند. نتیجه کلی تحقیق نشان داد که با شناسایی حوزه‌های چهارگانه توریسم ورزشی، می‌توان با تدوین استراتژی‌های مطلوب به توسعه این رشته در استان کمک نمود. برخی از این استراتژی‌ها عبارتند از: بهره‌گیری از توانمندی‌های نیروی انسانی بومی، برقراری ارتباط مستمر با شهرها و کشورهای همسایه جهت انجام رویدادها، مسابقات و... توسعه و رونق ورزش‌های آبی جهت ورزش قهرمانی و همگانی، ایجاد رویه‌های مناسب جهت پرهیز از اشاعه تهاجم و تقابل فرهنگی، ایجاد نگرش‌های اقتصادی مبتنی بر آینده دور جهت ثبات و رونق بازار، توجه به لزوم رقابت با رقبای منطقه‌ای و بین‌المللی با تدوین برنامه‌های دوربرد، تدوین چشم‌انداز حمایت رسانه‌ها از توریسم ورزشی، تأمین اعتبار از محل‌های درآمدی جهت توسعه این صنعت، ترغیب بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در این بخش و عدم رویارویی دولت با آن از طریق طرح‌های توسعه، تلاش در جهت ایجاد هماهنگی بین نهادهای مختلف دست‌اندر کار، شفاف‌سازی مزایای وجود سیاست‌های کلان همراستا جهت توسعه این بخش و ارائه درخواست از وکلای مردم در مجلس جهت تدوین سیاست‌های حقوقی مشخص و محکم.

کلید واژه‌ها: توریسم ورزشی، برنامه‌ریزی راهبردی، تحلیل SWOT، استان مازندران.

